

บทคัดย่อ

181600

การติดตามประเมินผลผู้ได้รับการปล่อยตัวจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามว่าผู้ได้รับการปล่อยตัวจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ สามารถดำเนินชีวิตในสังคมภายหลังพ้นโทษได้มากน้อยเพียงใด โดยกลุ่มตัวอย่างคือผู้ได้รับการปล่อยตัวจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ หรือผู้อุปการะ (กรณีที่ผู้ได้รับการปล่อยตัวไม่อยู่บ้าน) ซึ่งเป็นผู้ต้องขังที่เข้าฝึกอบรมในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ ในปี พ.ศ. 2548 (กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,300 คน ได้รับแบบสอบถามกลับมามีข้อมูลครบถ้วน จำนวน 831 คน (ร้อยละ 64 ของแบบสอบถามทั้งหมด)

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี มีสถานภาพสมรสแล้วและมีบุตร 1 - 2 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ก่อนต้องโทษประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,001 - 5,000 บาท และเคยต้องโทษในคดี พ.ร.บ.ยาเสพติดฐานจำหน่าย กำหนดโทษ 2 ปีขึ้นไป - 5 ปี

1.2 ปัจจัยทางครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับ บิดา มารดา สมาชิกในครอบครัวมีความรู้สึก ห่วงใย รักใคร่ ให้ความช่วยเหลือ และเป็นผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัว เมื่อมีปัญหาส่วนใหญ่ปรึกษาบิดา มารดา ขณะอยู่ในเรือนจำได้รับการเยี่ยมจากบิดา มารดา และครอบครัวไม่มีส่วนให้กระทำผิด

1.3 ปัจจัยทางสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีลักษณะที่อยู่อาศัยแบบชนบท/ชานเมือง สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยหลังพ้นโทษไม่เป็นแหล่งซื้อขาย มีการดูแลกวดขันจากเจ้าหน้าที่ เพื่อนบ้านและคนในชุมชนรู้สึกรักใคร่ ให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้ชุมชนยังเปิดโอกาสให้ทำงานภายในชุมชนที่อาศัยอยู่ สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการหางานได้จากญาติพี่น้อง สภาพแวดล้อมภายในชุมชนไม่มีส่วนให้กระทำผิด เพื่อนสนิทที่เคยต้องโทษ ส่วนใหญ่คดี พ.ร.บ.ยาเสพติด และเพื่อนสนิทในปัจจุบันไม่เคยต้องโทษจำคุก

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลหลังจากได้รับการปล่อยตัว

2.1 ด้านการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีงานทำ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้หลังหักภาษีต่อเดือน ระหว่าง 3,001 - 5,000 บาท ขณะว่างงานบิดา มารดา เป็นผู้อุปการะช่วยเหลือ สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการหางานได้จากคนในครอบครัว การฝึกอบรมด้านวิชาชีพจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ตรงกับความต้องการ ความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง สามารถนำไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ หลังพ้นโทษต้องการความช่วยเหลือในเรื่องทุนเพื่อการประกอบอาชีพ

2.2 ด้านความพร้อมกลับสู่ชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หากเข้าไปอยู่ในชุมชนที่อาศัยอยู่ซึ่งยังคงมีการเสพยาหรือจำหน่ายยาเสพติด เขาก็จะไม่หวนกลับไปเสพยาเสพติดอีกหากกลับไปเสพยาเสพติดอีกและถูกจำคุกอีกครั้งโทษจะหนักมากขึ้น เมื่อสื่อมวลชนแพร่ภาพข่าวเกี่ยวกับการจับกุมผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทำให้รู้สึกกลัว และไม่คิดกลับไปเสพยาเสพติดอีก ขณะเดียวกันก็มีความมั่นใจว่าจะเลิกเสพยาเสพติดโดยเด็ดขาด ครอบครัวมีความไว้วางใจว่าสามารถเลิกเสพยาเสพติดได้โดยเด็ดขาด เรื่องการขอความช่วยเหลือผู้ต้องขังไม่แน่ใจว่ารัฐจะให้ความช่วยเหลือดูแลพวกเขาหรือไม่ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างมีความมั่นใจในการที่จะกลับไปใช้ชีวิตในสังคม เมื่อพ้นโทษออกไปแล้ว มั่นใจว่าจะไม่กระทำความผิดซ้ำอีก มีความมั่นใจและพร้อมกลับมายู่กับครอบครัว และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการประกอบอาชีพ

3. การขอความช่วยเหลือจากกรมราชทัณฑ์และเรือนจำ/ทัณฑสถาน

ระยะยาว ต้องการทุนประกอบอาชีพ ช่วยจัดหาแหล่งงานที่มั่นคง เช่น ติดต่อให้เข้าทำงานราชการ หรือติดต่อกิจการตามบริษัท โรงงาน ทุนการศึกษาของบุตร ขอกู้เงินทุนในการประกอบอาชีพ จัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ และมีเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

ระยะสั้น ช่วยจัดหาค่าพาหนะกลับบ้าน จัดหาเสื้อผ้าให้ใส่กลับบ้าน (ในวันที่ปล่อยตัว) และติดต่อจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับการปล่อยตัว

4. ข้อเสนอแนะ

ด้านการคัดเลือกนักเรียน ควรคัดเลือกคุณสมบัติให้ชัดเจน ก่อนย้ายเข้าโรงเรียน และจัดเตรียมเอกสารให้พร้อม ด้านการฝึกอาชีพและระยะเวลาในการฝึก ควรจัดหาอุปกรณ์ในการฝึกอาชีพให้เพียงพอ ควรมีการสำรวจ ว่ามีความต้องการเรียนวิชาชีพในสาขาใด ควรมีความเข้มงวดในการฝึกวิชาชีพทุกวิชาชีพ พร้อมมีเอกสารประกอบการเรียนด้วย เพิ่มสาขาวิชาชีพให้หลากหลาย เพิ่มระยะเวลาการฝึกอาชีพให้มากกว่าเดิม

ด้านครูฝึกอบรม ครูฝึกควรมีคุณธรรม จริยธรรม เหมือนครูฝึกทหารไม่ใช่ปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนนักโทษ และครูฝึกควรได้รับการฝึกฝนเกี่ยวกับหลักสูตรการเสริมสร้างระเบียบวินัยและการเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกายมาเป็นอย่างดี ด้านหลักสูตร ควรจัดหลักสูตร และตารางการเรียนการสอนให้ชัดเจนแน่นอน

ด้านการติดต่อแหล่งเงินทุน ควรลดเงื่อนไขในการกู้เงินลงทุน เพื่อจะได้มีโอกาสกู้เงินได้มากกว่านี้ และควรมีการประสานงานกับธนาคารออมสินและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ให้ทั่วทุกจังหวัด เพื่อให้ผู้ได้รับการปล่อยตัวติดต่อกู้เงินได้สะดวก ด้านปัจจัย 4 ควรจัดหาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และสะอาดถูกหลักสุขอนามัย

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ควรจัดให้มีโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองปีละ 2 ครั้ง ต้องการทำบัตรประจำตัวประชาชน ควรกำหนดวันปล่อยตัวให้แน่นอน และอยากได้วุฒิบัตรจากกรมแรงงานโดยตรง